

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 28.5.2002
KOM(2002) 263 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE,
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE**

eEurope 2005: Tietoyhteiskunta kaikille

Toimintasuunnitelma Sevillan Eurooppa-neuvostolle

21.–22. kesäkuuta 2002

Tiivistelmä

Tämän toimintasuunnitelman tavoitteena on luoda suotuisat olosuhteet yksityisen sektorin investoinneille ja työpaikkojen synnylle, lisätä tuottavuutta, nykyaikaistaa julkisia palveluja ja antaa kaikille mahdollisuus osallistua maailmanlaajuiseen tietoyhteiskuntaan. Siksi *eEurope 2005:n* pyrkimyksenä on **edistää turvallisia palveluja, sovelluksia ja sisältöjä, joiden perustana ovat laajalti saatavilla olevat laajakaistayhteydet.**

I.

Barcelonan Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota laatimaan *eEurope*-toimintasuunnitelman, jonka painopisteinä ovat: *"laajakaistaverkkojen laaja levinneisyys ja käyttö koko yhteisössä vuoteen 2005 mennessä sekä Internetin Ipv6-yhteyskäytännön kehittäminen ... sekä verkkojen turvallisuus ja tietoturva, sähköinen hallinto, tietotekniikkaa hyödyntävä opiskelu, sähköinen terveydenhuolto ja sähköinen kaupankäynti."*¹

Tämä toimintasuunnitelma on jatkoa *eEurope 2002* -toimintasuunnitelmalle, joka hyväksyttiin Feiran Eurooppa-neuvostossa kesäkuussa 2000. *eEurope* on osa Lissabonin strategiaa, jolla pyritään tekemään Euroopan unionista maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietotalous ja parantamaan sen työllisyyttä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta vuoteen 2010 mennessä.

eEurope 2002 on kaikkien osapuolten yhteistyöllä jo saanut aikaan merkittäviä muutoksia ja lisännyt Internetiin liittyneiden kansalaisten ja yritysten määrää. Se on muokannut sähköisen kaupankäynnin sekä sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen sääntely-ympäristöä ja avannut oven matkaviestinnän ja multimediapalvelujen uusille sukupolville. Se tarjoaa ihmisille mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan ja auttaa työvoimaa hankkimaan osaamiseen perustuvassa taloudessa tarvittavia taitoja. Se tuo tietokoneet ja Internetin kouluihin kaikkialla unionissa, edesauttaa viranomaisten verkkopalvelujen syntyä ja keskittää huomion verkkoympäristön turvallisuuden varmistamiseen.

II.

Tietoyhteiskunta tarjoaa vielä monia hyödyntämättömiä mahdollisuuksia parantaa tuottavuutta ja elämänlaatua. Nämä mahdollisuudet kasvavat entisestään laajakaistaviestinnän ja monikanavajakelun teknisen kehityksen ansiosta, mikä merkitsee Internetin käyttömahdollisuutta pöytätietokoneen lisäksi esimerkiksi digitaalitelevision tai kolmannen sukupolven matkaviestimen kautta. Tämä kehitys luo merkittäviä taloudellisia ja yhteiskunnallisia mahdollisuuksia. Uudet palvelut, sovellukset ja sisällöt luovat uusia markkinoita ja antavat mahdollisuuden lisätä tuottavuutta ja sitä kautta kasvua ja työllisyyttä koko taloudessa. Lisäksi ne tuovat tietoa ja viestintäyhteyksiä helpommin ihmisten käyttöön.

Useimpia palveluja tarjotaan markkinavetoisesti. Uusien palvelujen kehittäminen edellyttää huomattavia investointeja, joista suurin osa tulee yksityiseltä sektorilta. Tässä on kuitenkin ongelma: uusiin kehittyneempiin multimediapalveluihin sijoittaminen riippuu palvelujen tarjontaan tarvittavien laajakaistayhteyksien saatavuudesta, ja toisaalta investoinnit laajakaistaverkkoihin ovat sidoksissa niitä käyttävien uusien palvelujen saatavuuteen. Tarvitaan toimia palvelujen ja verkkojen kehityksen vauhdittamiseksi pyrittäessä dynamiikkaan, jossa toisen kasvu edistää toisen kehitystä. Sekä palvelujen kehittäminen että

¹ Barcelonan Eurooppa-neuvosto, puheenjohtajan päätelmät, kohta 40 (<http://ue.eu.int/fi/Info/eurocouncil/index.htm>).

verkkojen rakentaminen on pääasiassa yksityisen sektorin tehtävä ja eEuropella luodaan suotuisat olosuhteet yksityisille investoinneille. Tämä ei merkitse ainoastaan investointiystävällisiä oikeudellisia puitteita vaan myös toimia kysynnän herättämiseksi, mikä vähentää yksityisten sijoittajien epävarmuustekijöitä.

eEurope 2005 sisältää joukon toimia, joilla vaikutetaan yhtälön kumpaankin puoleen. Kysyntäpuolella sähköiseen hallintoon, terveydenhuoltoon, oppimiseen ja liiketoimintaan liittyvillä toimilla on tarkoitus edesauttaa uusien palvelujen kehittämistä. Sen lisäksi, että viranomaiset voivat tarjota kansalaisille parempia ja edullisempia palveluja, ne voivat käyttää ostovoimaansa lisäämään kysyntää ja antamaan ratkaisevan sysäyksen uusille verkoille. Tarjontapuolella infrastruktuurin luomista on tarkoitus edistää laajakaistaviestintään ja tietoturvaan liittyvillä toimilla.

Lissabonin strategiassa ei ole kyse pelkästään tuottavuudesta ja kasvusta, vaan myös työllisyydestä ja sosiaalisesta yhteenkuuluvuudesta. eEurope 2005:ssä keskipisteessä ovat käyttäjät. Se parantaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia, avaa mahdollisuuksia jokaiselle ja kehittää taitoja. eEuropen kaikki toimintalinjat sisältävät toimia, jotka tukevat osallisuutta tietoyhteiskunnassa. Yksi tärkeä keino edistää sitä on varmistaa, että palveluja tarjotaan monen välineen kautta. On selvää, että kaikki eivät halua omaa tietokonetta. Kaikkien kansalaisten osallistumismahdollisuuksien kannalta onkin ensiarvoisen tärkeää, että palvelut ja varsinkin julkiset verkkopalvelut ovat käytettävissä erilaisten päätelaitteiden, kuten television tai matkapuhelimen kautta.

III.

eEurope-toimintasuunnitelma perustuu kahteen toisiaan vahvistavaan toimenpidekokonaisuuteen. Yhtäältä edistetään **palveluja, sovelluksia ja sisältöjä** sekä julkisissa verkkopalvelussa että sähköisessä liiketoiminnassa, ja toisaalta paneudutaan perustana toimivaan **laajakaistainfrastruktuuriin ja tietoturvakysymyksiin**.

Vuoteen 2005 mennessä Euroopassa olisi oltava:

- nykyaikaiset julkiset verkkopalvelut
 - kehittyneempää sähköistä hallintoa
 - tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntävää oppimista
 - terveydenhuollon sähköisiä palveluja
 - dynaaminen sähköisen liiketoiminnan ympäristö
- ja näiden mahdollistajina
- laajalti saatavilla laajakaistayhteyksiä kilpailukykyiseen hintaan
 - turvallinen tietoverkkoinfrastruktuuri

Toimintasuunnitelma koostuu neljästä erillisestä, mutta toisiinsa sidoksissa olevasta toimintatavasta.

Ensinnäkin, **poliittisilla toimilla** uudistetaan lainsäädäntöä kansallisella ja EU:n tasolla. Tavoitteena on varmistaa, että lainsäädäntö ei tarpeettomasti vaikeuta uusia palveluja, kilpailu ja yhteentoimivuus lisäänty, erilaisten verkkojen käyttömahdollisuudet lisääntyvät ja

poliittinen johtajuus voidaan osoittaa selvästi. eEurope 2005:ssä todetaan ne alat, joilla julkisella vallalla on mahdollisuus aikaansaada lisäarvoa, ja keskitytään näin ollen tarkoin valikoituihin toimiin keskeisillä aloilla. Keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa:

- julkishallinnon, koulujen ja terveydenhuoltojärjestelmän liittäminen laajakaistaverkkoon
- vuorovaikutteisten julkisten palvelujen tuominen kaikkien saataville monen jakelukanavan kautta
- terveysalan verkkopalvelujen tarjonta
- laajakaistaverkkojen käyttöönoton esteiden poistaminen
- sähköiseen liiketoimintaan vaikuttavan lainsäädännön tarkistaminen
- tietoverkkoturvallisuuden työryhmän perustaminen

Toiseksi, eEurope helpottaa tiedonvaihtoa kokemuksista, **parhaista toimintatavoista** ja toimivista ratkaisuista, mutta myös epäonnistumisista. Huipputason sovellusten ja verkkojen käyttöönoton nopeuttamiseksi tullaan käynnistämään erityisiä hankkeita.

Kolmanneksi, poliittisten toimien vaikutuksia seurataan ja niitä tarkennetaan **vertailemalla** edistymistä tavoitteissa ja tavoitteita tukevia toimintamalleja.

Neljänneksi, **noudatetun politiikan kokonaiskoordinoinnilla** päästään synergiaetuihin ehdotettujen toimien välillä. Erityinen ohjausryhmä takaa paremman kokonaiskuvan politiikan kehityksestä ja varmistaa paremman tiedonkulun kansallisten ja EU:n päätöksentekijöiden ja yksityisen sektorin välillä. Tällainen ohjausryhmä mahdollistaisi myös EU:n jäsenyyttä hakeneiden maiden osallistumisen varhaisessa vaiheessa.

IV.

Tässä toimintasuunnitelmassa jäsenvaltioita pyydetään tekemään kauaskantoisia sitoumuksia. Siinä kutsutaan yksityinen sektori mukaan yhteistyöhön komission ja jäsenvaltioiden kanssa eEuropen tavoitteiden saavuttamiseksi. Siinä luetellaan toimet, jotka komissio on jo lupautunut toteuttamaan ja muut toimet, joita se on halukas toteuttamaan. Yleisesti ottaen toimintasuunnitelmassa luodaan puitteet koordinoitulle eurooppalaiselle tietoyhteiskuntapolitiikalle. eEurope-toimintasuunnitelma olisi vahvistettava keskeiseksi osaksi Lissabonin strategiaa. Onnistuessaan suunnitelma vaikuttaa merkittävästi kasvuun, tuottavuuteen, työllisyyteen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen Euroopassa.

Sevillan Eurooppa-neuvoston odotetaan hyväksyvän toimintasuunnitelman sekä pyytävän neuvostoa ja parlamenttia tekemään mahdollisimman nopeasti sen toteuttamiseksi tarvittavat oikeudelliset ja rahoituskelliset päätökset.

SISÄLTÖ

1.	Tavoitteet	6
2.	Lähestymistapa.....	8
3.	Toimenpiteet	10
3.1	Poliittiset toimenpiteet	10
3.1.1.	Nykyaikaiset julkiset verkkopalvelut.....	10
3.1.2.	Dynaaminen sähköisen liiketoiminnan ympäristö	14
3.1.3.	Turvallinen tietoverkkoinfrastruktuuuri.....	16
3.1.4.	Laajakaistayhteydet.....	17
3.2.	Hyvien toimintatapojen kehittäminen, analysointi ja levittäminen	19
3.3.	Vertailuanalyysit	20
3.4.	Alan politiikan koordinoitimekanismi	22
3.5.	Rahoitus	22
4.	Päätelmät.....	23

1. Tavoitteet

Barcelonan Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota laatimaan eEurope-toimintasuunnitelman, jonka painopisteinä ovat:

"laajakaistaverkkojen laaja levinneisyys ja käyttö koko yhteisössä vuoteen 2005 mennessä sekä Internetin Ipv6-yhteyskäytännön kehittäminen ... sekä verkkojen turvallisuus ja tietoturva, sähköinen hallinto, tietotekniikkaa hyödyntävä opiskelu, sähköinen terveydenhuolto ja sähköinen kaupankäynti."²

Tämä toimintasuunnitelma on jatkoa eEurope 2002-toimintasuunnitelmalle, joka hyväksyttiin Feiran Eurooppa-neuvostossa kesäkuussa 2000. eEurope 2002 on osa Lissabonin strategiaa, jolla pyritään tekemään Euroopan unionista maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietotalous ja parantamaan sen työllisyyttä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta vuoteen 2010 mennessä. Sitä täydennettiin eEurope+lla³, jonka EU:n jäseniksi ehdolla olevat maat käynnistivät vastauksena Eurooppa-neuvoston pyyntöön ryhtyä noudattamaan Lissabonin strategiaa. Monet eEurope 2002:n tavoitteista on jo saavutettu, ja jäljellä oleviinkin päästään suurelta osin tämän vuoden loppuun mennessä.⁴

Tietotalouden luomiseksi eEurope 2002 keskittyi Internet-liittymien lisäämiseen Euroopassa. Kasvun aikaansaamiseksi verkottuneisuus on jalostettava taloudelliseksi toiminnaksi. Tämä onkin eEurope 2005:n painopiste: edistetään sellaisia palveluja, sovelluksia ja sisältöjä, jotka luovat uusia markkinoita, alentavat kustannuksia ja lopulta parantavat tuottavuutta koko taloudessa. Sisällön, palvelujen ja sovellusten kehittäminen ja tarvittavan infrastruktuurin luominen on pääsääntöisesti markkinoiden tehtävä. Tästä syystä toimintasuunnitelmassa keskitytään niihin aloihin, joilla julkisella vallalla on mahdollisuus aikaansaada lisäarvoa ja vaikuttaa myönteisen toimintaympäristön kehittämiseen yksityisille investoinneille.

Digitaaliteknologian nopea kehitys ja tietotekniikan hintojen aleneminen tarjoaa yrityksille ja kuluttajille yhä tehokkaampia laitteita. Investoinnit digitaalilaitteisiin kasvoivat koko 80- ja 90-luvun, mutta tuottavuus lähti toden teolla kasvuun 90-luvun puolivälin tienoilla WWW:n myötä lisääntyneen tietokoneiden verkottamisen lähdettyä kunnolla käyntiin. Varsinkin Euroopassa Internet on alkanut myötävaikuttaa tuottavuuteen ja kasvuun vasta aivan viime

Edistyminen eEurope 2002:n aikana

- ◆ Internetin yleisyys kodeissa kaksinkertaistunut
- ◆ Telealan sääntelypuitteet voimassa
- ◆ Internet-yhteyksien hinnat laskeneet
- ◆ Lähes kaikki yritykset ja koulut verkossa
- ◆ Euroopalla nyt maailman nopein tutkimusalan runkoverkko
- ◆ Sähköisen kaupan oikeudelliset puitteet pääosin voimassa
- ◆ Viranomaisten verkkopalvelut lisääntyneet
- ◆ Älykortti-infrastruktuuri kehittymässä
- ◆ Verkkosivustojen käytettävyysohjeet hyväksytyt ja suositus voimassa jäsenvaltioissa

² Barcelonan Eurooppa-neuvosto, puheenjohtajan päätelmät, kohta 40 (<http://ue.eu.int/fi/Info/eurocouncil/index.htm>).

³ <http://europa.eu.int/eeuropeplus>

⁴ eEurope 2002 -toimintasuunnitelma, muita tausta-asiakirjoja ja eEurope-vertailujen tulokset löytyvät osoitteesta <http://europa.eu.int/eeurope>

aikoina ja paljon on vielä odotettavissa. Kahdella uudella tekijällä tulee olemaan suuri vaikutus Internetin jatkokehitykseen: laajakaistatekniikoilla⁵ ja monikanavakäytöllä/teknologioiden lähentymisellä.

Saataville on nyt tulossa PC-perustaisten Internet-liittymien täydennykseksi uudenlaisia viestintäkanavia. Varsinkin vuorovaikutteinen digitaalitelevisio ja kolmannen sukupolven matkaviestintä avaavat yhteisten standardien tukemina mahdollisuuksia palvelujen monikanavakäyttöön. Ne voivat toimia sekä korvaavasti että täydentävästi. Sama pätee perustana toimiviin verkkoihin. Barcelonan Eurooppa-neuvosto korosti avoimien järjestelmälustojen merkitystä teknologisen lähentymisen kannalta.⁶

Laajakaistayhteydet nopeuttavat huomattavasti tiedonsiirtoa tietokoneiden, matkapuhelinten, televisioiden digisovittimien ja muiden digitaalisten laitteiden välillä. Tämä lisää käytön helppoutta kuluttajien näkökulmasta parantamalla Internet-yhteyksien laatua ja mahdollistaa monenlaiset multimediasovellukset.

Palvelujen seuraava sukupolvi nojaa näihin tekijöihin. Täysin hyödynnettyinä laajakaistatekniikat parantavat verkkojen todellista käyttöä ja lisäävät näin tuottavuutta ja työllisyyttä. Mahdollisuus päästä tietoon käsiksi ajasta ja paikasta riippumatta lisää tehokkuutta. Tuottavuushyötyihin tehokkaamman käytön avulla päästään kuitenkin vain ohjaamalla talouden toimintaa hyödyntämään uutta teknologiaa: uudistamalla liiketoimintaprosesseja, edistämällä julkisia verkkopalveluja, kehittämällä taitoja.

Laajakaistatekniikan potentiaalinen hyödyntäminen edellyttää, että kaikille annetaan kyvyt ja mahdollisuudet nauttia ja hyötyä sen tarjoamista moninaisista mahdollisuuksista ja eduista (esimerkiksi terveydenhuollossa, koulutuksessa ja yritystoiminnassa). Tämä merkitsee, että eEurope 2002:n tavoite luoda 'tietoyhteiskunta kaikille' puolustaa paikkaansa myös eEurope 2005:ssä. Tukemalla vaihtoehtoisten liityntämenetelmien, kuten digitaalitelevision ja kolmannen sukupolven matkaviestinnän kehittymistä uusi toimintasuunnitelma vahvistaa entisestään kansalaisten ja myös erityistarpeita omaavien käyttäjäryhmien osallisuutta tietoyhteiskunnassa.

Verkkojen ja tietokoneiden noustessa yhä keskeisempään asemaan yritystoiminnassa ja arkielämässä myös tietoturva käy olennaisen tärkeäksi. Verkossa toteutettujen transaktioiden nykyisen ja odotetun suuren arvon vuoksi verkkojen ja tietojärjestelmien on oltava turvallisia.

⁵ Laajakaistaviestinnälle ei ole olemassa yleisesti hyväksyttyä määritelmää, mutta sen keskeisiä piirteitä ovat suuri tiedonsiirtonopeus ja mahdollisuus pitää yhteyttä jatkuvasti auki. Tällä hetkellä laajakaistayhteyksiä tarjotaan lähinnä puhelinverkon kuparijohdinten välityksellä ADSL-tekniikalla tai kaapelitelevisioverkoissa kaapelimodeemin avulla. Laajakaistayhteyksiä voidaan tarjota myös uudenlaisten verkkojen välityksellä. Tällaisia ovat lähinnä valokuituverkot, kiinteän verkon langattomat liityntäyhteydet, kolmannen sukupolven matkaviestintäjärjestelmät, luvasta vapailla taajuusalueilla toimivat langattomat lähiverkot (ns. R-LAN) ja satelliittiviestintäjärjestelmät.

⁶ Barcelonan Eurooppa-neuvosto kehotti "komissiota ja jäsenvaltioita edistämään avoimien ympäristöjen käyttöä, jotta kansalaisilla olisi vapaus valita, mitä tietoyhteiskunnan sovelluksia ja palveluita he haluavat käyttää esimerkiksi digitaalisen television, kolmannen sukupolven matkaviestinten ja muiden sellaisten ympäristöjen kautta, joita teknologinen lähentyminen voi tulevaisuudessa tuottaa". Lisäksi se kehotti "komissiota esittämään Sevillan Eurooppa-neuvostolle kattavan selvityksen esteistä, jotka vielä vaikeuttavat laajaa pääsyä tietoyhteiskunnan uusiin palveluihin ja sovelluksiin digitaalisen television ja kolmannen sukupolven matkaviestinten avoimien ympäristöjen kautta, kolmannen sukupolven matkaviestinten täysimittaista käyttöönottoa, sähköisen kaupankäynnin ja sähköisen hallinnon kehittämistä sekä sellaisen aseman antamista kansallisille sähköisille tunnustus- ja todentamisyhteisöille, joka niillä voisi olla tässä yhteydessä." (kohta 41).

Tietoturvasta onkin tullut keskeinen kynnyskysymys sähköiselle liiketoiminnalle ja edellytys yksityisyyden suojalle.

Internetin hallinnon kansainvälistäminen on myös tärkeä tekijä Internetin tasapainoisessa kehityksessä, ja EU:n pyrkii jatkossakin aktiivisesti tähän päämäärään.

Tiivistäen voidaan todeta, että laajakaistaviestintä tuo yhdessä teknologisen lähentymisen kanssa sekä yhteiskunnallisia että taloudellisia hyötyjä. Se tukee osallisuutta tietoyhteiskunnassa, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja kulttuurista monimuotoisuutta. Se tarjoaa mahdollisuuksia parantaa ja yksinkertaistaa kaikkien eurooppalaisten elämää ja yritysten toimintaa sekä muuttaa tapoja, joilla ihmiset ovat vuorovaikutuksessa – ei ainoastaan työympäristöissä, vaan myös ystävien ja perheen keskuudessa, erilaisissa yhteisöissä sekä yhteiskunnallisten instituutioiden kanssa. Tästä käyttäjät ovat kiinnostuneita, ja juuri tämä on *eEurope 2005*:n lähtökohta. **Tämän toimintasuunnitelman tavoitteena on edistää turvallisia palveluja, sovelluksia ja sisältöjä, joiden perustana on laajalti saatavilla olevat laajakaistayhteydet.**

2. Lähestymistapa

eEurope 2002 -toimintasuunnitelma osoittautui menestyksekkääksi malliksi ja perustaksi vastaavanlaisille hankkeille ehdokasmaissa (*eEurope+*), mutta myös muissa EU:n ulkopuolisissa maissa. Sen menetelminä olivat i) lainsäädäntötyön nopeuttaminen, ii) olemassa olevien tukiohjelmien uudelleensuuntaaminen ja iii) selkeä tavoitteenasettelu, joilla yhdessä vertailujen kanssa saatiin aikaan merkittäviä vaikutuksia. Uudessa toimintasuunnitelmassa hyödynnetään näitä onnistumisia ja ylläpidetään *eEuropan* asemaa Euroopan unionin tietoyhteiskuntapolitiikan johtotähtenä. Kolmen uuden vaatimuksen vuoksi tarvitaan kuitenkin tiettyjä tarkistuksia.

1. Laajakaistatekniikka muokkaa Internetiä ja avaa uusia mahdollisuuksia vuorovaikutteisille multimediatilapalveluille, jotka ovat mahdollisia vain hyvin suurilla siirtonopeuksilla. Verkkoinvestointeja tehdään sisällön ja palvelujen saatavuuden perusteella, ja uusien palvelujen ja sisältöjen kehittäminen riippuu infrastruktuurin käyttöönotosta. Infrastruktuuri kehittyy sitä mukaa, kun uusia palveluja ja sovelluksia syntyy, ja päin vastoin. ***eEurope 2005* pyrkii lisäämään positiivista vuorovaikutusta laajakaista- ja monikanavainfrastruktuurin ja palvelukehityksen välillä.**
2. Eurooppalaisella, kansallisella ja alueellisella tasolla on jo meneillään monia tietotaloutta tukevia hankkeita. Useimmilla jäsenvaltioilla on, monissa tapauksissa *eEurope 2002*:n innoittama, kansallinen tietoyhteiskuntapoliittinen toimintasuunnitelma. ***eEurope 2005* -toimintasuunnitelmassa olisi siis mentävä nykyisiä toimia pidemmälle, jotta sillä olisi todellista merkitystä.** Toimintasuunnitelman on lisäksi oltava linjassa Barcelonan päätelmien⁷ kanssa ja otettava huomioon epävirallisessa teleneuvostossa Vitoriassa⁸ käydyt keskustelut.

⁷ <http://ue.eu.int/fi/Info/eurocouncil/index.htm>

⁸ Helmikuussa 2002 Vitoriassa pidetyn viestintä- ja tietoyhteiskuntaministerien epävirallisen kokouksen tulokset, <http://www.ue2002.es/>

3. Ennen tämän toimintasuunnitelman toimintakauden loppumista moni EU:n jäseneksi ehdolla olevista maista on jo todennäköisesti jäsen. Niille (ja nykyisille jäsenvaltioille) on melkoinen haaste päästä tavoitteisiin ja toteuttaa eEurope 2005:n toimenpiteet. **Tästä syystä eEurope 2005:ssä on oltava sisäänrakennettua joustavuutta ja sen toimenpiteitä ja tavoitteita on tarkasteltava kauden puolivälissä uudelleen, jotta uudet jäsenvaltiot voivat tulla siihen sujuvasti mukaan.**

Näiden vaatimusten täyttämiseksi eEurope-toimintasuunnitelma koostuu kahdesta toimenpideryhmästä, jotka muodostavat tehokkaan kokonaisuuden. Ensimmäinen koskee **palveluja, sovelluksia ja sisältöjä** ja kattaa sekä julkiset verkkopalvelut ja sähköisen liiketoiminnan, ja toinen käsittelee perustana toimivaa **laajakaistainfrastruktuuria ja tietoturvakysymyksiä**. eEurope 2005:n tavoitteet voidaan tiivistää seuraavasti:

Vuoteen 2005 mennessä Euroopassa olisi oltava:

- nykyaikaiset julkiset verkkopalvelut
 - kehittyneempää sähköistä hallintoa
 - tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntävää oppimista
 - terveydenhuollon sähköisiä palveluja
 - dynaaminen sähköisen liiketoiminnan ympäristö
- ja näiden mahdollistajina
- laajalti saatavilla laajakaistayhteyksiä kilpailukykyiseen hintaan
 - turvallinen tietoverkkoinfrastruktuuri

Toimintasuunnitelma rakentuu neljästä toisiinsa sidoksissa olevasta toimintamuodosta:

Ensinnäkin **poliittiset toimet** eurooppalaisen ja kansallisen lainsäädännön tarkistamiseksi ja uudistamiseksi, kilpailun ja yhteentoimivuuden vahvistamiseksi, tietoisuuden lisäämiseksi ja poliittisen johtajuuden osoittamiseksi.

Toiseksi, poliittisten toimien siirtämistä käytäntöön tuetaan **parhaiden toimintatapojen** kehittämällä, analysoinnilla ja jakamisella. Huipputaso sovellusten ja verkkojen käyttöönoton nopeuttamiseksi tullaan käynnistämään erityisiä hankkeita.

Kolmanneksi, poliittisten toimien vaikutuksia seurataan ja niitä tarkennetaan **vertailemalla** edistymistä tavoitteissa ja tavoitteita tukevia toimintamalleja.

Neljänneksi, **noudatetun politiikan kokonaiskoordinoinnilla** päästään synergiaetuihin ehdotettujen toimien välillä. Erityinen ohjausryhmä takaa paremman kokonaiskuvan politiikan kehityksestä ja varmistaa paremman tiedonkulun kansallisten ja EU:n päätöksentekijöiden ja yksityisen sektorin välillä.

3. Toimenpiteet

3.1 Poliittiset toimenpiteet

3.1.1. Nykyaikaiset julkiset verkkopalvelut

i) Sähköinen hallinto

Lähtökohta

eEurope 2002 -toimintasuunnitelmassa jäsenvaltiot sopivat tuovansa kaikki peruspalvelut verkkoon vuoden 2002 loppuun mennessä. Tällä alalla on saavutettu paljon, mutta monet palvelut ovat vielä vuorovaikutukseltaan puutteellisia. Komissio ja puheenjohtajamaa Belgia järjestivät marraskuussa 2001 konferenssin sähköisestä hallinnosta löytääkseen esimerkkejä hyvistä toimintatavoista ja levittääkseen tietoa niistä. Konferenssiin osallistuneet ministerit antoivat julistuksen⁹, jossa painotetaan tarvetta kehittää edelleen hyviä toimintatapoja koskevaa tiedonvaihtoa sekä varmistaa julkisten verkkopalvelujen tietoturva ja käyttömahdollisuudet kaikille. Sähköisen hallinnon palvelujen turvallinen ja sujuva käyttö edellyttää sähköisten tunnistamismenetelmien käyttöönottoa ja tehokasta hyödyntämistä. Älykorttien käyttöönottoa tukevia toimia jatketaan. Älykortit voisivat tässä yhteydessä olla toimiva apu, koska ne tarjoavat myös turvallisen välineen sähköisten allekirjoitusten tueksi.

eEurope 2002:n yhtenä tavoitteena on tehdä julkisen sektorin verkkosivustoista helppokäyttöisempiä vammaisille. Lokakuussa 2001 neuvosto antoi päätöslauselman osallisuudesta tietoyhteiskuntaan¹⁰ ja maaliskuussa 2002 päätöslauselman¹¹, jossa kehoitettiin jäsenvaltioita nopeuttamaan verkkosivustojen käytettävyyttä koskevien WAI-periaatteiden¹² täytäntöönpanoa. Viranomaisten verkkopalvelujen käyttöä voidaan helpottaa tarjoamalla monikielistä sisältöä monen eri jakelukanavan välityksellä.

Sähköisen hallinnon aloitteita on tehty kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Näitä täydennetään EU:n tasoisilla toimilla: IDA-ohjelmassa¹³ tuetaan hallinnon taustaprosessien yhteentoimivuutta, standardointia ja yleiseurooppalaisten palvelujen tarjontaa, ja IST-ohjelmassa¹⁴ rahoitetaan alan tutkimusta. Lisäksi komissio valmistelee jatkotoimia tiedonannolle EU:n laajuisten puitteiden luomisesta julkisen sektorin tiedon hyödyntämiselle¹⁵. Barcelonan Eurooppa-neuvostossa hallitukset ja valtionpäämiehet tekivät päätöksen 'eurooppalaisen ammatillista liikkuvuutta koskevan täyden palvelun www-sivuston' perustamisesta. Tämä ja IDA-ohjelmassa kehitetty EU-hallinnon kokoomasivusto tarjoaa monikielisen palveluportin rajat ylittävää liikkuvuutta tukeviin kansalaisille ja yrityksille suunnattuihin tietoihin ja verkkopalveluihin. IDA-portaali toimii myös testipenkinä monikanavatekniikoille. Tässä yhteydessä on tärkeää käyttää konekäännösjärjestelmiä ja parantaa niitä kattamaan tällaisten verkkosivustojen eurooppalaisen käyttäjäkunnan kielellinen monimuotoisuus koko kirjossaan. Barcelonan Eurooppa-neuvosto pyysi

⁹ http://europa.eu.int/information_society/eeurope/egovconf/index_en.htm

¹⁰ EYVL C 292, 18.10.2001.

¹¹ EYVL C 86 10.4.2002.

¹² <http://www.w3.org/TR/WCAG10/>

¹³ Hallintojen välinen tiedonsiirto, HVT. (<http://europa.eu.int/ispo/ida>).

¹⁴ Tietoyhteiskunnan tekniikat -ohjelma, (<http://www.cordis.lu/IST>).

¹⁵ KOM(2001) 607 lopullinen, 23.10.2001.

komissiota myös selvittämään, miten sähköisillä tunnistamisjärjestelmillä voitaisiin poistaa sähköisen hallinnon kehittymisen esteitä.

Ehdotetut toimet

Laajakaistayhteydet. Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä siihen, että vuoteen 2005 mennessä kaikilla julkishallinnon elimillä on laajakaistayhteyksiä. Koska laajakaistapalveluja voidaan tarjota monella erilaisella teknologia-alustalla, valtion ja alueviranomaisten tulisi välttää tiettyjen tekniikoiden syrjimistä tietoliikenneyhteyksiä hankkiessaan (esim. järjestämällä avoimia tarjouskilpailuja).

Yhteentoimivuus. Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio julkaisee sovitut yhteentoimivuusperiaatteet, joilla tuetaan yleiseurooppalaisten sähköisen hallinnon palvelujen tarjontaa kansalaisille ja yrityksille. Periaatteet koskevat tietosisältöjä ja niissä suositellaan teknisiä suuntaviivoja ja määräytyksiä julkishallinnon tietojärjestelmien yhteenliittämiseksi EU:ssa. Ne perustuvat avoimiin standardeihin ja niissä rohkaistaan avoimen lähdekoodin ohjelmistojen käyttöä.

Vuorovaikutteiset julkiset palvelut. Vuoden 2004 loppuun mennessä jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että julkiset peruspalvelut ovat tarkoituksenmukaisissa tapauksissa vuorovaikutteisia ja kaikkien ulottuvilla, ja että niissä hyödynnetään laajakaistaverkkojen ja eri jakelukanavien tarjoamia mahdollisuuksia. Tämä edellyttää hallinnon taustaprosessien uudelleenjärjestelyä¹⁶, jota käsitellään hyvien toimintatapojen yksilöimisen yhteydessä. Samalla on ratkaistava käytettävyyksymykset erityistarpeita omaavien käyttäjäryhmien, kuten vammaisten ja vanhusten, kannalta. Komissio ja jäsenvaltiot laativat luettelon julkisista palveluista, joiden on suotavaa olla vuorovaikutteisia ja yhteentoimivia.

Julkiset hankinnat. Vuoden 2005 loppuun mennessä jäsenvaltioiden olisi toteutettava huomattava osa julkisista hankinnoistaan verkon välityksellä. Yksityisen sektorin kokemukset osoittavat, että kustannussäästöihin päästään parhaiten käyttämällä Internetiä tarjontaketjun hallintaan, mihin sisältyvät myös sähköiset hankintamenettelyt. Neuvoston ja parlamentin olisi mahdollisimman nopeasti hyväksyttävä hankintoja koskeva lainsäädäntöpaketti.

Julkiset Internet-yleisöpäätteet. Kaikilla kansalaisilla tulisi olla helposti käytettävissään kotikunnassaan Internet-yhteyspiste mieluiten laajakaistayhteyksin. Internet-yhteyspisteitä perustaessaan jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä rakennerahastoja ja toimittava tarvittaessa yhteistyössä yksityisen sektorin ja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa. Komissio aikoo jatkossakin tukea tarvittavan teknologian kehittämistä tutkimuksen puiteohjelmassa ja parhaiden ratkaisujen esittelyä mahdollisuuksiensa rajoissa PROMISE-ohjelman jatko-ohjelmassa.

Kulttuuri ja matkailu. Komissio määrittelee yhteistyössä jäsenvaltioiden, yksityisen sektorin ja alueviranomaisten kanssa sähköisiä palveluja Euroopan tunnetuksi tekemiseksi ja julkisen tiedon tarjoamiseksi käyttäjäystävällisessä muodossa. Tällaiset palvelut olisi avattava vuoteen 2005 mennessä, niiden olisi perustuttava yhteentoimiviin rajapintoihin ja käyttöliittymiin sekä laajakaistaviestintään, ja niitä olisi voitava käyttää kaiken tyyppisillä digitaalisilla päätelaitteilla.

¹⁶ Tarkistetaan hallinnon sisäisiä prosesseja, jotka liittyvät esimerkiksi tiedon keruuseen ja hallintaan, sähköiseen tiedonvaihtoon ja yksiköiden väliseen koordinointiin.

ii) Tieto- ja viestintäteknikka opiskelussa (e-Learning)

Lähtökohta

Jäsenvaltiot reagoivat myönteisesti *eEurope 2002:n* kunnianhimoisiin tavoitteisiin. Useimmat koulut ovat nyt verkossa ja parhaillaan kouluille, opettajille ja oppilaille järjestetään tarkoituksenmukaisia Internet-yhteyksiä ja multimedia-aineistojen käyttömahdollisuuksia. Barcelonassa Eurooppa-neuvosto asetti tavoitteeksi, että vuoden 2003 loppuun mennessä jäsenvaltioiden kouluissa on opetustarkoituksiin yksi verkkoon liitetty tietokone jokaista 15 oppilasta kohti.¹⁷ Kansallisia tutkimus- ja koulutusverkkoja yhdistäviä Euroopan laajuisia verkkoja on paranneltu huomattavasti, mutta toistaiseksi vasta harvat koulut ovat liittyneet näihin verkkoihin.

Komissio on ollut mukana rahoittamassa joitakin näistä toimista IST-ohjelmassa, *eLearning*-aloitteessa sekä muussa *eLearning*-toimintasuunnitelmassa koordinoitussa toiminnassa. EU:n toimissa on muun muassa tuettu laitetarjontaa, yhteistyötä, hyvistä ratkaisuksista tiedottamista, opettajankoulutusta, pedagogista tutkimusta ja verkko-opetusmateriaalin ja -palvelujen kehittämistä.

Ehdotetut toimet

Laajakaistayhteydet. Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä siihen, että kaikilla kouluilla ja korkeakouluilla on vuoden 2005 loppuun mennessä opetus- ja tutkimustarkoituksiin laajakaistainen Internet-liittymä. Museoilla, kirjastoilla, arkistoilla ja vastaavilla laitoksilla, joilla on keskeinen rooli uudessa sähköisessä oppimisympäristössä, olisi myös oltava yhteys laajakaistaverkkoihin.

eLearning-ohjelma. Vuoden 2002 kuluessa komissio aikoo antaa ehdotuksen erityiseksi *eLearning*-ohjelmaksi. Siinä keskitytään *eLearning*-toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen koulutuksellisesta näkökulmasta ja se kattaa vuodet 2004–2006. Lisäksi komissio julkaisee analyysin alan markkinoista, myös yksityisellä sektorilla. Siinä tarkastellaan markkinatilannetta ja analysoidaan oikeudellisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia näkökohtia, jotta voitaisiin todeta alan markkinoiden kehityksen esteet Euroopassa, sekä tehdään tarvittaessa ehdotuksia niiden poistamiseksi.

Virtuaalikampus kaikille opiskelijoille. Vuoden 2005 loppuun mennessä jäsenvaltioiden olisi *eLearning*- ja *eTEN*-ohjelmien¹⁸ tuella varmistettava, että kaikki korkeakoulut tarjoavat opiskelijoille ja tutkijoille palveluja verkossa oppimisprosessien ja niihin liittyvän toiminnan tehokkuuden ja laadun maksimoimiseksi.

Yliopistojen ja tutkimusalan tietokoneavusteinen yhteistyöjärjestelmä. Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio käynnistää tutkimus- ja pilottihankkeita, joiden tarkoituksena on mahdollistaa suuritehoisiin tietotekniikka-alustoihin ja GRID-teknologiaan¹⁹ perustuvien yleiseurooppalaisten tietokoneavusteisen oppimisyhteistyön verkkojen ja järjestelmien

¹⁷ Lisäksi Barcelonan Eurooppa-neuvosto pyysi kehittämään tietoteknisiä taitoja ja ottamaan yleiseen käyttöön toisen asteen oppilaiden tietotekniikka- ja Internet-todistus. Samoin komissiota kehoitettiin teettämään toteutettavuustutkimus, jotta voitaisiin löytää vaihtoehtoisia tapoja auttaa toisen asteen oppilaitoksia aloittamaan tai tehostamaan Internetin välityksellä tapahtuvaa ystävyyskoulutoimintaa muualla Euroopassa sijaitsevien koulujen kanssa.

¹⁸ Entinen TEN-Telecom-ohjelma.

¹⁹ Laajalti hajautettua tiedonkäsittelyä, jossa hyödynnetään Internetiä hajautetun laskenta- ja tiedonsiirtoinfrastruktuurin aikaansaamiseksi.

käyttöönotto. Ne mahdollistavat monimutkaiseen ongelmanratkaisuun tähtäävän yhteistyön ja mahdollisuuden käyttää ja jakaa verkon välityksellä oppimisasiestoja ja laskentatehoa kaikkialta Euroopasta.

Uudelleen kouluttautuminen osaamisyhteiskunnan tarpeisiin. Vuoden 2003 loppuun mennessä jäsenvaltioiden olisi komission tuella ja sopivissa tapauksissa rakennerahastoja hyödyntäen käynnistettävä toimia, joilla aikuisväestölle (esim. työttömille ja työelämään palaaville äideille) tarjotaan osaamisyhteiskunnassa tarvittavia keskeisiä taitoja²⁰ työllistyvyyden ja elämänlaadun parantamiseksi. Näissä toimita hyödynnetään mahdollisuuksia, joita tieto- ja viestintätekniikan käyttö opiskelussa tuo tullessaan.

iii) Terveysalan sähköiset palvelut (e-health)

Lähtökohta

Lääkärin työ käy kaikilla tasoilla yhä tietotekniikkapainotteisemmaksi pitkälle kehittyneiden apuvälineiden ja tietokonesovellusten käytön yleistyessä. Samalla terveydenhuoltobudjetteihin kohdistuvat paineet kasvavat lääketieteen ja teknologian kehittyessä, väestön ikääntyessä ja potilaiden odotusten muuttuessa. Digitaalitekniikan merkitys terveydenhuollon hallinnossa kasvaa sekä yksittäisten lääkäreiden kohdalla että kansallisella ja aluetasolla. Digitaalitekniikka antaa mahdollisuuden alentaa hallinnollisia kustannuksia, tarjota terveydenhoidon etäpalveluja ja välttää diagnosoimisessa turhia päällekkäisyyksiä. Lisäksi kansalaiset käyttävät terveystiedon hankintaan yhä enemmän Internetiä. Tätä taustaa vasten on olennaisen tärkeää, että sähköisen terveydenhuollon sisältöjä ja palveluja kehitetään tehokkaasti, että ne ovat kaikkien saatavilla ja että terveysaiheiset verkkosivustot noudattavat sovittuja laatukriteerejä.

Terveysalan telematiikkaa on tutkittu ja kehitetty yleisesti ja IST-ohjelmassa jo yli kymmenen vuoden ajan. Esimerkkejä tuloksista ovat kattavat alueelliset terveystietoverkot, standardoidut sähköiset potilastiedot, luotettavat ja toimivat etälääketieteen palvelut (etäkonsultatio ja kotiseuranta) sekä kansalaisille tarkoitettut henkilökohtaiset järjestelmät terveydentilan tukemiseen ja seurantaan. Eräässä tärkeässä meneillään olevassa eEurope 2005:ttä tukevassa hankkeessa hyödynnetään telematiikkaa yhteisön lääkevalvontajärjestelmässä (esim. lääkkeiden turvallisuuteen liittyvä Eudragilance-järjestelmä, Europharm-tietokanta ja alan yritysten ja sääntelyviranomaisten sähköinen tiedonvaihto). Hankkeesta odotetaan tuloksia vuoden 2003 loppuun mennessä. **eEurope tarjoaa mahdollisuuden koota toimia yhteen strategiaksi, jolla voidaan tuottaa näkyviä tuloksia toimintaohjelman lopulla.** Terveystiedot ovat erityisen henkilökohtaisia ja kaikkien tämän alan toimien yhteydessä on kehitettävä teknisiä ja organisatorisia keinoja suojata yksilöiden henkilötiedot luvaton käyttöä, edelleenluovuttamista ja muokkaamista vastaan.

Ehdotetut toimet

Sähköiset terveystiedot. Barcelonan Eurooppa-neuvostossa sovittiin, että terveydenhuoltopalveluiden käyttöön toisessa jäsenvaltiossa tarvittavat paperilomakkeet korvataan erityisellä sairausvakuutuskortilla. Komissio tekee asiasta ehdotuksen ennen vuoden 2003 kevätkokousta. Komissio tukee pyrkimystä yhteiseen henkilökohtaisten potilasnumeroiden järjestelmään ja yhtenäiseen potilastietojen rakenteeseen standardoinnin

²⁰ Tällaisia ovat esimerkiksi tietokoneen käytön perustaidot ja yleisemmät taidot, kuten ryhmätyö-, ongelmanratkaisu- ja projektijohtamistaidot.

avulla. Lisäksi se tukee tiedonvaihtoa toimivista ratkaisuista, jotka liittyvät mahdollisiin lisätoiminteisiin, kuten mahdollisuuteen lisätä kortille erityistä terveystietoa onnettomuustilanteita varten ja tietoturvaominaisuuksia henkilökohtaisten potilastietojen lukemista varten.

Terveystietoverkot. Vuoden 2005 loppuun mennessä jäsenvaltioiden olisi kehitettävä terveysalan tietoverkkoja hoitopisteiden (sairaaloiden, laboratorioden ja kotien) välille tarvittaessa laajakaistayhteyksin. Samanaikaisesti komissio aikoo perustaa Euroopan laajuisia kansanterveyden tietoverkkoja ja koordinoida Euroopan laajuisia toimia reagoitaessa nopeasti terveysuhkiin.

Terveyspalvelut verkossa. Vuoden 2005 loppuun mennessä komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että kansalaisille on tarjolla terveysalan verkkopalveluja (esim. tietoa terveellisistä elämäntavoista ja sairauksien ehkäisystä, potilastiedot sähköisessä muodossa, etäkonsultaatiot, sairauskulukorvaukset verkon välityksellä). Joitain terveyteen ja siihen liittyviä ennaltaehkäiseviä palveluja (esim. verkossa tietoa ilman- ja vedenlaadusta) voitaisiin laajentaa yleiseurooppalaiselle tasolle eTEN-ohjelman avulla. Komissio seuraa jäsenvaltioiden toimia, joilla pyritään tekemään terveystiedoista kansalaisille mahdollisimman käyttökelpoisia, sekä toimia verkkosivustojen laatuksien käyttöönottamiseksi.

3.1.2. Dynaaminen sähköisen liiketoiminnan ympäristö

Lähtökohta

Sähköinen liiketoiminta kattaa sekä sähköisen kaupankäynnin (verkossa ostamisen ja myymisen) että liiketoimintaprosessien muokkaamisen digitaalitekniikan mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Vuonna 1997 julkaistun sähköisen kaupankäynnin tiedonannon²¹ jälkeen komissio on luonut kokonaisvaltaista politiikkaa tällä alalla. Saavutuksiin kuuluu asiaan liittyvän direktiivikokonaisuuden²² nopea hyväksyminen EU:ssa. Direktiiveillä pyritään luomaan tietoyhteiskuntapalvelujen sisämarkkinat. Samoin on tehty joukko poliittisia aloitteita, joilla pyritään edistämään itsesääntelyä erityisesti tietoyhteiskuntapalveluja kohtaan tunnetun luottamuksen lujittamiseksi ja verkkovälitteisen riidanratkaisun kehittämiseksi²³. Lisäksi on käynnistetty Go Digital -aloite, jonka tavoitteena on auttaa pk-yrityksiä hyödyntämään paremmin sähköistä liiketoimintaa. Tämän lisäksi on uudistettu ja yksinkertaistettu sähköisen kaupan verotusta pääasiassa direktiivillä sähköisestä laskutuksesta²⁴ sekä direktiivillä ja asetuksella digitaalisten tuotteiden arvonlisäverotuksesta²⁵.

²¹ Eurooppalainen elektronisen kaupankäynnin aloite, KOM(1997) 157 lopullinen, 16.4.1997.

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2000, sähköisestä kaupankäynnistä (EYVL L 178, 17.7.2000), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/93/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1999, sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista (EYVL L 13, 19.1.2000), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY, annettu 22 päivänä toukokuuta 2001 tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa (EYVL L 167, 22.6.2001) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/7/EY, annettu 20 päivänä toukokuuta 1997, kuluttajansuojasta etäsopimuksissa (EYVL L 144, 4.6.1997).

²³ Komissio on perustanut erityisen EEJ-verkoston vaihtoehtoisia riidanratkaisumenetelmiä varten. Tarkoituksena on hyödyntää ja edistää tällaisia riidanratkaisumenetelmiä kuluttajien ja yritysten välisten riitojen ratkaisemiseksi kansainvälisesti kaikkialla EU:ssa.

²⁴ Neuvoston direktiivi 2001/115/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2001 (EYVL L 15, 17.1.2001).

²⁵ Neuvoston asetus (EY) N:o 792/2002, annettu 7 päivänä toukokuuta 2002 (EYVL L 128, 15.5.2002) ja Neuvoston direktiivi 2002/38/EY, annettu 7 päivänä 5 toukokuuta 2002 (EYVL L 128, 15.5.2002).

Komissio on myös käynnistänyt keskustelun²⁶ tulevaisuuden kuluttajapolitiikasta, sääntelystä ja sääntelyn toteuttamisesta. Siinä tuodaan esiin tarve poistaa sääntelyssä tehty ero perinteisen ja verkkokaupan välillä ja luoda jatkossa sellaista sääntelyä, joka ei ole liiallista eikä haittaa innovaatioita ja uuden teknologian käyttöönottoa.

Euroopan kilpailukykyraportin²⁷ ja tietotaloutta koskevan tiedonannon²⁸ pohjalta komissio pyrkii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tukemaan sähköistä liiketoimintaa Euroopassa. Tavoitteena on edistää sähköistä liiketoimintaa niin, että eurooppalaisten yritysten kilpailukyky vahvistuu, tuottavuus kasvaa ja kasvu nopeutuu investoinnein tieto- ja viestintätekniikkaan, henkilöstöön (varsinkin tarvittaviin uusiin taitoihin) ja uusiin liiketoimintamalleihin, kuitenkin niin, että yksityisyyden suoja ei heikenny. *eEurope 2005* on keskeinen väline tämän politiikan onnistumisen kannalta.

Ehdotetut toimet

Lainsäädäntö. Komissio käy yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa läpi asiaan vaikuttavan lainsäädännön löytääkseen ja poistaakseen tekijät, jotka estävät yrityksiä harjoittamasta sähköistä liiketoimintaa. Tarkistuksessa pyritään erityisesti ulottamaan nykyiset sähköisen kaupan kannalta suotuisat säännöt koskemaan myös tavaroiden ja palvelujen jakelua perinteisin menetelmin, jotta eri kauppamuodoille voidaan luoda tasavertaiset toimintaedellytykset. Tämä kaikille asiaan liittyville tahoille avoin uudelleentarkastelu käynnistetään vuonna 2003 **sähköisen liiketoiminnan huippukokouksella**, jossa liiketoiminnan vaikutusvaltaisilla edustajilla on mahdollisuus kertoa sähköiseen liiketoimintaan liittyneistä ongelmistaan.

Pk-yritykset. Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio aikoo perustaa yleiseurooppalaisen sähköisen liiketoiminnan tukiverkoston kattojärjestelmäksi nykyisille eurooppalaisille, kansallisille ja alueellisille tämän alan järjestelmille vahvistaakseen ja koordinoidakseen pk-yritysten sähköistä liiketoimintaa tukevia toimia. Komissio tukee maantieteellisiä ja alueellisia verkossa toimivien pk-yritysten yhteistyökeskittymiä edistääkseen sähköisen liiketoiminnan innovaatioita, hyvien toimintatapojen jakamista sekä ohjeiden ja standardien noudattamisen yleistymistä.

Tietotekniset taidot. Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio julkaisee tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa analyysin tarvittavien uusien taitojen kysynnästä ja tarjonnasta Euroopassa. Komission ja jäsenvaltioiden olisi tuettava julkisen ja yksityisen sektorin sekä kaikkien asiaan liittyvien tahojen yhteistyötä osaamistarpeiden määrittelemiseksi Euroopan laajuisesti.

Yhteentoimivuus. Vuoden 2003 loppuun mennessä yksityisen sektorin olisi komission ja jäsenvaltioiden tuella luotava yhteentoimivia sähköisen liiketoiminnan ratkaisuja tapahtumankäsittelyä, tietoturvaa, allekirjoituksia, hankintoja ja maksumenettelyjä varten. Tämä tukee palveluja, jotka mahdollistavat saumattoman, turvallisen ja helpon sähköisen liiketoiminnan ja liikkuvan kaupankäynnin rajojen yli.

²⁶ Vihreä kirja kuluttajansuojasta, KOM(2001) 531 lopullinen. Asiasta tekeillä tiedonanto.

²⁷ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja: Euroopan kilpailukykyä koskeva kertomus 2001, SEC(2001) 1705.

²⁸ Sähköisen kaupan vaikutukset Euroopan yrityksiin: talousanalyysi ja vaikutukset politiikkaan, KOM(2001) 711 lopullinen, 29.11.2001.

Luottamus. Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio selvittää yksityisen sektorin, kuluttajajärjestöjen ja jäsenvaltioiden kanssa mahdollisuuksia luoda Euroopan laajuinen verkkovälitteinen riidanratkaisujärjestelmä. Pk-yritysten kansainvälisten verkkotransaktioiden helpottamiseksi komissio tukee edelleen oikeudellisia kysymyksiä käsittelevien Internet-tietopalvelujen luomista. Komissio pyrkii yhdessä luotettavuusmerkintöihin liittyvien tahojen kanssa luomaan suosituksen kuluttajien sähköistä kauppaa kohtaan tunteman luottamuksen vahvistamiseksi.

".eu-yritykset". Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio kartoittaa mahdollisuudet tarjota eurooppalaisille yrityksille .eu-alue-tunnukseen liittyviä lisätoimintoja, kuten luotettavaa verkkoidentiteettiä ja eräitä tukipalveluja, esimerkiksi luotettavuusmerkintöjä ja tunnistusjärjestelmää.

3.1.3. Turvallinen tietoverkkoinfrastruktuuri

Lähtökohta

Euroopan unioni on jo ottanut käyttöön kattavan strategian, joka perustuu tiedonantoihin verkkojen tietoturva²⁹ ja tietoverkkorikollisuudesta³⁰ sekä nykyiseen³¹ ja tulevaan direktiiviin tietosuojasta sähköisessä viestinnässä. Ehdotettu lähestymistapa hyväksyttiin ja hiottiin lopulliseen muotoonsa neuvoston 28. tammikuuta 2002 antamassa päätöslauselmassa³² ja komission ehdotuksessa neuvoston puitepäätökseksi tietojärjestelmähyökkäyksiä torjunnasta³³.

Tammikuun 28. päivänä annetun päätöslauselman perusteella vuoden 2002 loppuun mennessä olisi toteutettava joukko toimia (esim. tietoverkkoturvallisuuden erityistyöryhmän perustaminen, tiedotuskampanjat, hyvien toimintatapojen edistäminen ja tiedonvaihtoa parantavat mekanismit). Tämä muodostaa perustan toiminnalle pyrittäessä turvalliseen tietoverkkoinfrastruktuuriin. Työtä tietoturvallisen eurooppalaisen älykortti-infrastruktuurin luomiseksi olisi jatkettava ja sovellusten käyttöönottoa tehostettava.

Tietoturvan tutkimusta yhteisön tasolla jatketaan kuudennessa puiteohjelmassa. Painopisteitä ovat: luotettavat verkko- ja tietojärjestelmä-rakenteet ja erityisesti kehitteillä olevat teknologiat (esim. laajakaistatekniikat, langattomat järjestelmät, toimintaympäristöön sulautettu tietotekniikka) sekä infrastruktuurien haavoittuvuus ja keskinäiset riippuvuussuhteet. Tarkoituksena on myös tukea standardointia avoimien standardien ja avoimen lähdekoodin ohjelmistojen käytön laajentamiseksi. Tutkimustoiminnassa olisi otettava huomioon myös 'inhimillinen tekijä' tietoturvassa, eli turvallisuusajattelun peruseriaatteen ja järjestelmien käyttäjäystävällisyys.

Ehdotetut toimet

Tietoverkkoturvallisuuden työryhmä. Työryhmän olisi oltava toiminnassa vuoden 2003 puoliväliin mennessä. Komissio aikoo tehdä vuoden 2002 kuluessa ehdotuksen, jonka

²⁹ Verko- ja tietoturva: Ehdotus eurooppalaiseksi lähestymistavaksi, KOM(2001) 298, 6.6. 2001.

³⁰ Turvallisempi tietoyhteiskunta tietoverkkojen paremman tietoturvan ja tietokonerikollisuuden torjunnan avulla, KOM(2000) 890, 22.1.2001.

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/66/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1997, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla (EYVL L 24, 30.1.1998).

³² <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/01/st15/15152en1.pdf>

³³ http://europa.eu.int/comm/dgs/justice_home/index_fi.htm, KOM(2002) 173 lopullinen, 19.4.2002.

pohjalta neuvosto ja parlamentti voivat luoda tarvittavat oikeudelliset puitteet mahdollisimman nopeasti ja ottaen huomioon, että verkko- ja tietoturva vaikuttaa moniin yhteisön toiminnan osa-alueisiin. Jäsenvaltioiden ja yksityisen sektorin olisi tuettava työryhmän toimintaa. Siitä olisi tultava tietoturva-asioiden osaamiskeskittymä esimerkiksi kehitettäessä jäsenvaltioiden kanssa mallia eurooppalaiselle tietojärjestelmähyökkäysten varoitusjärjestelmälle, helpotettaessa yhteisön politiikan osa-alueiden rajat ylittävää keskustelua ja parannettaessa maiden välissä yhteistyötä.

Tietoturvakulttuuri. Vuoden 2005 loppuun mennessä tieto- ja viestintätuotteiden suunnitteluun ja toteutukseen olisi luotava toimiva turvallisuuskulttuuri. Yksityisen sektorin olisi kehitettävä hyviä toimintamalleja ja standardeja sekä edistettävä niiden johdonmukaista käyttöä. Komissio aikoo tukea hankkeita ja lisätä käyttäjien tietoisuutta tietoturvariskeistä. Väliraportti edistymisestä annetaan vuoden 2003 lopulla ja loppuarviointi tehdään vuoden 2005 loppuun mennessä.

Viranomaisten välinen turvattu tiedonsiirto. Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio ja jäsenvaltiot selvittävät mahdollisuudet luoda turvallinen viestintäympäristö luottamuksellisten hallinnollisten tietojen vaihtoa varten.

3.1.4. Laajakaistayhteydet

Lähtökohta

Kaikkialla maailmassa hallitukset ovat yhä tietoisempia siitä, että laajakaistayhteydet ovat keskeisessä asemassa maan taloudellisen kehityksen kannalta. Laajakaistaviestinnän laaja saatavuus tukisi merkittävästi taloutta, ja useat EU:n jäsenvaltiot ovat alkaneetkin pohtia laajakaistaviestinnän kehittämistä alueellaan. Niiden yhteisenä tavoitteena on nopeuttaa laajakaistaviestinnän yleistymistä. Barcelonan Eurooppa-neuvosto totesi, että se "pitää ensisijaisen tärkeänä laajakaistaverkkojen laajaa levinneisyyttä ja käyttöä koko yhteisössä vuoteen 2005 mennessä". Tässä toimintasuunnitelmassa ehdotetut toimet vastaavat tätä painotusta.

Investoinnit laajakaistatekniikkaan tulevat pääosin yksityiseltä sektorilta. Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissaan komissio suositteli, että "jäsenvaltioiden olisi ... varmistettava todellinen kilpailu paikallisverkon televiestinnässä (tilaajayhteyksillä) eurooppalaisen laajakaistaverkoston kehityksen nopeuttamiseksi". Kilpailun uskotaan ohjaavan investointeja, luovan innovaatioita ja alentavan hintoja. Näin ollen julkisen vallan olisi keskityttävä aloihin, joilla kilpailu ei toimi tai joilla tiettyjen poliittisten tavoitteiden, kuten yhteenkuuluvuutta tukevan maantieteellisen kattavuuden, saavuttaminen on varmistettava.

Heinäkuusta 2003 kaikissa jäsenvaltioissa noudatettavassa uudessa sääntelyjärjestelmässä on täysin otettu huomioon laajakaistaviestinnän perusolemus teknologisessa lähentymiskehityksessä. Sääntelyviranomaisten nimenomaisena tavoitteena on edistää (uusien markkinatulokkaiden ja vakiintuneiden operaattoreiden) infrastruktuuri-investointeja ja innovaatioita. Tämän myötä huomioon on otettava myös sijoittajien tarve saada investoinneilleen riskiin nähden riittävä tuotto. Tämä merkitsee myös, että sääntelyllistä epävarmuutta on rahoittajien näkökulmasta vähennettävä niin pitkälle kuin mahdollista.

Laajemmin eurooppalaiseen tutkimusalueeseen pyrittäessä komissio tukee laajakaistaverkkojen täysimääräistä hyödyntämistä tutkimusyhteisöissä. Tämä jatkuu kuudennessa puiteohjelmassa ja sen uusissa hankemuodoissa: huippuosaamisen verkostoissa ja integroiduissa hankkeissa. Tutkimuskohteiden tasolla komissio tukee

valokuituliityntäverkkojen teknologian parantamista ja tehostamista, laajakaistaisten matkaviestinnän (kolmannen sukupolven jälkeisten) langattomien palvelujen kehittämistä, satelliittijärjestelmien laajakaistaliityntäratkaisujen tutkimusta (ottaen huomioon Galileo-järjestelmän tarpeet), kiinteiden ja matkaviestintäverkkojen teknologisen lähentymisen tutkimusta sekä siirtymistä Internet-yhteyksikäytännön seuraavaan sukupolveen (IPv6) ja tietoturva- ja yksityisyysnäkökohtien huomioon ottamista (langattomissa ja jatkuvasti auki olevissa yhteyksissä) jne. Komissio on jo määritellyt seuraavan sukupolven Internetin tukemiseksi tarvittavat toimet tiedonannossaan *Internetin seuraava sukupolvi – tärkeimmät toimenpiteet siirryttäessä Internetin uuteen IPv6-yhteyksikäyttöön*³⁴ ja suositusten toteutumista olisi seurattava.

Laajakaistastrategialla on edessään monimutkainen haaste, koska asiaan vaikuttaa niin moni politiikan osa-alue: kaupunkisuunnittelu ja maankäytön suunnittelu, tutkimuspolitiikka, verotus ja sääntely. Näillä aloilla toimitaan hyvin monella tasolla – kansainvälisesti, EU:n tasolla, kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti – ja toimijoita on monenlaisia sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Komissio syventää analyysiään toimintapoliittisista vaihtoehdoista ja laajakaistaviestinnän hyödyntämisen nykyisistä esteistä pitäen silmällä – Barcelonan Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti – erityisesti uusien palvelujen laajaa saatavuutta digitaalitelevision ja kolmannen sukupolven matkaviestinnän avointen jakelukanavien kautta.

Ehdotetut toimet

Radiotaajuuspolitiikka. Komissio käyttää uutta sääntelyjärjestelmää radiotaajuusasioissa varmistaakseen taajuuksien saatavuuden langattomia laajakaistapalveluja (esim. langattomia W-LAN lähiverkkoja) varten ja varmistaakseen taajuuksien tehokkaan käytön niissä, sekä tehdäkseen jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä tällaisten palvelujen käyttöönotossa. Komissio käynnistää keskustelun taajuuksien uusista arvottamistavoista ja taajuuksien käyttöoikeuksien kaupasta.

Laajakaistayhteydet heikommassa asemassa olevilla alueilla. Jäsenvaltioiden olisi yhteistyössä komission kanssa tarvittaessa tuettava käyttöönottoa heikommassa asemassa olevilla alueilla ja mahdollisuuksien mukaan käytettävä rakennerahastoja ja/tai taloudellisia kannustimia (kilpailusääntöjen sallimissa rajoissa). Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä syrjäisimpiin seutuihin.

Laajakaistayhteyksien yleistymisen esteiden vähentäminen. Jäsenvaltioiden olisi helpotettava asennusoikeuksien sekä mastojen ja kaapelikanavien käyttöoikeuksien saamista esimerkiksi poistamalla lainsäädännöstä johtuvia esteitä. Komissio tukee tätä edistämällä ja järjestämällä paikallis- ja aluetasolta saatujen kokemusten vaihtoa sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeita.

Monikanavasisältö. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja yksityisen sektorin olisi pyrittävä tarjoamaan sisältöjään eri teknologia-alustoille, kuten vuorovaikutteisille digitaalitelevision palveluille ja kolmannen sukupolven matkaviestintään. Komissio aikoo tukea demonstrointi- ja tutkimushankkeita. Komissio selvittää sääntelylliset esteet, jotka vaikeuttavat digitaalitelevision käyttöä vuorovaikutteisissa palveluissa³⁵.

³⁴ KOM(2002) 96 lopullinen, 21.2.2002.

³⁵ Barcelonan Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti.

Digitalisointi. Digitaalitelevisioon siirtymisen nopeuttamiseksi jäsenvaltioiden olisi selkeästi tiedotettava analogisten lähetysten lopettamiseen liittyvistä ehdoista. Jäsenvaltioiden olisi julkistettava digitaalilähetyksiin siirtymiseen liittyvät suunnitelmansa vuoden 2003 loppuun mennessä. Tällaisia tietoja voisivat olla esimerkiksi etenemissuunnitelma ja arvio markkinaolosuhteista sekä mahdollisesti päivämäärä analogisten yleisradiolähetysten lopettamiselle, mikä mahdollistaisi vapautuvien taajuuksien osoittamisen muuhun käyttöön. Tällaisten kansallisten suunnitelmien olisi oltava myös mahdollisuus korostaa järjestelmäriippumatonta lähestymistapaa digitaalitelevisioon ottamalla huomioon kilpailevat eri jakeluverkot (lähinnä satelliittiverkot, kaapeliverkot ja yleisradioverkot).

3.2. Hyvien toimintatapojen kehittäminen, analysointi ja levittäminen

Kaikilla eEurope 2005:n aloilla kehitetään kaupallisia ja yleishyödyllisiä sovelluksia, hallinnoidaan tukiohjelmiä ja testataan kokeellisia sovelluksia. Tällaisessa kehitystoiminnassa syntyy valtavasti osaamista ja asiantuntemusta. Kehitys on nopeaa, mutta se jakautuu epätasaisesti, ja esimerkiksi tietty hallinto voi pyrkiä kehittämään tai käyttämään sovellusta, joka jossain muualla on jo toteutettu tai jota varten olisi saatavilla käyttökelpoinen kaupallinen ratkaisu.

eEurope 2005 pyrkii hyödyntämään näitä kokemuksia. Siinä ei ainoastaan yksilöidä ja hyödynnetä hyviä toimintatapoja, vaan jalostetaan niitä edelleen esimerkeiksi, jotka toimivat välineinä pyrittäessä eEuropan tavoitteisiin. Hyviin toimintatapoihin liittyvät toimet täydentävät siis poliittisia toimia. Tähän ehdotetaan kolmivaiheista lähestymistapaa:

i. Etsitään ja valitaan esimerkit hyvistä toimintatavoista.

Komissio etsii tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden, jäseniksi ehdolla olevien maiden ja yksityisen sektorin kanssa maailmanlaajuisesti esimerkkejä hyvistä ratkaisuksista. Tähän sisältyvät toimivat käytännön esimerkit julkiselta sektorilta ja kaupallisista sovelluksista toimintasuunnitelman aloilla.

ii. Valittuja hyviä ratkaisuja kehitetään tarpeen mukaan edelleen niiden soveltuvuuden laajentamiseksi ja ne analysoidaan hyviä ratkaisuja koskevien mallien ja ohjeiden luomiseksi.

Esimerkkien soveltuvuutta laajennetaan (esim. yksikanavaisista monikanavaiseksi tai mahdollistamalla suuremmat käyttäjämäärät) tai täydennetään lisämahdollisuuksin (esim. toimintojen lisääminen tai monikielinen vuorovaikutus). Näiden hankkeiden demonstrointi- ja arviointinäkökohtia vahvistetaan tulosten perusteellisen analyysin mahdollistamiseksi.

Hyvien toimintatapojen tarkan analyysin olisi johdettava malleihin tai ohjeisiin. Tällaiset mallit ovat hyviksi todettuja, laajasti dokumentoituja lähestymistapoja toteuttaa toimivia ja testattuja sovelluksia sähköisiin palveluihin. Ne ovat rakenteeltaan modulaarisia ja sovitettavissa jokaisen yksittäisen käyttäjän tarpeisiin, ja ne koostuvat yleensä menetelmäosiosta sekä tiedoista tarvittavista teknisistä toteutusvälineistä ja avoimen lähdekoodin ohjelmistoista. Näin menestystekijät ja virheet voitaisiin arvioida kriittisesti, mikä voisi johtaa hyvien ratkaisujen leviämiseen eri puolille Eurooppaa ja erityisesti heikommassa asemassa oleville alueille.

iii. Tiedotetaan hyvistä toimintatavoista ja hankeanalyysin tuloksista.

Hyvien toimintatapojen levittämiseksi komissio järjestää yhteistyössä puheenjohtajamaiden kanssa edistämiskampanjoita, jotka kattavat koko EU:n ja sen jäseniksi ehdolla olevat maat. Tässä käytetään seuraavia menetelmiä:

- **Konferenssit/seminaarit:** Sähköisen hallinnon konferenssi hyvien ratkaisujen näyttelyineen oli yksi hyvä esimerkki kokemustenvaihdosta. Tämän mallin mukainen terveydenhuollon sähköisiä palveluja käsittelevä konferenssi on tarkoitus järjestää vuoden 2003 alkupuoliskolla, kuten myös tietotekniikan hyödyntämistä oppimisessa koskeva konferenssi, ja toinen sähköisen hallinnon konferenssi Italian puheenjohtajakaudella.

Nämä konferenssit on yleensä suunnattu poliittisille päätöksentekijöille. Niiden yhteydessä järjestetään erikoistuneempia seminaareja, joissa kokoontuu kunkin osa-alueen toimijoita. Näissä tapahtumissa käsitellään yksityiskohtaisemmin hyviä ratkaisuja, malleja ja ohjeita.

- **Tukiverkostot.** Tuloksista tiedotetaan käyttäen nykyisiä toimiala-, yliopisto-, tutkimus- ja käyttäjäverkostoja (esim. pk-yritysten sähköisen liiketoiminnan tukiverkostot ja Euroopan kouluverkko) ja muita vastaavia yleiseurooppalaisia, kansallisia ja alueellisia kanavia. Vastaavia verkostoja pyritään löytämään toimijoille kaikilla eEuropan aloilla. Näin alue- ja paikallisnäkökulma voidaan ottaa erityisen hyvin huomioon muun muassa ylläpitämällä avointa keskustelua erilaisten verkostojen (esim. TeleCities, Eris@ ja Elanet) kanssa. Euroopan aluekehitysrahaston uudet innovaatio-ohjelmat tarjoavat alueille (erityisesti heikommassa asemassa oleville ja rakennemuutosta läpikäyville alueille) mahdollisuuden testata innovatiivisia välineitä ja vaihtaa kokemuksia hyvistä ratkaisuista alueellisissa sähköisissä palveluissa. Tämä myötävaikuttaa alueellisiin kehitysstrategioihin ja on näin tärkeällä sijalla eEurope 2005 -toimintasuunnitelmassa.
- **Verkkosivusto.** Linkit malleihin ja ohjeisiin julkistetaan erityisillä verkkosivuilla, jotka tarjoavat apuvälineitä niiden käyttöön sekä mahdollisuuden antaa palautetta.

3.3. Vertailuanalyysit

Vertailuanalyysit ovat eEuroopassa kolmivaiheinen prosessi.

i. Indikaattorien määrittely

eEurope 2002:ssa käytettiin 23:a indikaattoria. Indikaattorien valintaperusteena oli keskittyminen saavutuksiin eli politiikan lopulliseen tavoitteeseen eikä politiikkaan itseensä (osoittimena oli esim. Internet-liittymän omaavien kotien prosenttiosuus pikemminkin kuin vaikkapa toimenpiteet tilaajayhteyksien eriytetyn tarjonnan edistämiseksi). Vertailujen tarkoituksena on politiikan luominen, joten indikaattoreille on olennaisen tärkeää saada poliittinen hyväksyntä³⁶. Indikaattoreita on uudistettava eEurope 2005:ttä varten vastaamaan muuttuneita poliittisia tavoitteita. Vuodesta 2004 lähtien, eli eEurope+:n päätyttyä, uusi indikaattoriluettelo toimii perustana myös jäsenyyttä hakeneille maille. Tarvittaessa määritellään alueellisia indikaattoreita.

³⁶ Indikaattorit hyväksyttiin sisämarkkinaneuvostossa marraskuussa 2000 (13493/00 ECO 338).

ii. Mittaukset ja analyysit

Internetiin liittyvät tilastot vanhenevat nopeasti ja indikaattorimittausten tulokset on saatava nopeasti käyttöön, jotta ne olivat käytännön politiikanteon kannalta merkityksellisiä. Nopeutta ja laatua yhdistettäessä on luonnollisesti aina tehtävä kompromisseja. Laadun parantamiseksi eEurope 2005:n indikaattorien mittauksissa olisi entistä enemmän käytettävä kansallisten tilastokeskusten ja Eurostatin virallisia tilastoja. Säännöllisen ja vertailukelpoisen tiedonkeruun mahdollistamiseksi jäsenvaltioista tarvitaan tietoyhteiskuntatilastoille oikeudellinen perusta. Komissio ehdottaa tällaista oikeusperustaa vuoden 2002 loppuun mennessä.

Indikaattoriarvojen taustalta löytyvien tekijöiden analysointi on tärkeä tehtävä hyödynnettäessä tietoja politiikan määrittelyssä. eEurope 2002 -indikaattorien ensimmäinen analyysi julkistettiin komission vertailuraportissa³⁷. Jotta jäsenvaltiot voisivat tehdä omia analyysejään, tulokset päivitetään säännöllisesti eEurope-verkkosivuilla³⁸. Komissio ja jäsenvaltiot kannattavat alueellisia vertailuanalyysijä erityisesti heikommassa asemassa olevien alueiden kehityksen vertailemiseksi suhteessa kansallisiin ja alueellisiin tietoyhteiskuntastrategioihin.

iii. Toimintapolitiikan määrittely

Vertailujen arvo politiikan kehittämisen kannalta käy ilmi komission kevään raportista³⁹ Eurooppa-neuvostolle sekä vertailuraportista, joka antoi kimmokkeen eEurope 2005 -toimintasuunnitelmalle.

Vertailuja voidaan hyödyntää myös vaihtamalla tietoja toimivista poliittisista ratkaisuista. Tämän helpottamiseksi komissio analysoi indikaattoreiden valossa parhaiten edistyneiden jäsenvaltioiden tai muiden maiden vertailutulokset parhaiten poliittisten, myös aluepoliittisten, ratkaisujen yksilöimiseksi.

Ehdotetut toimet

Vuoden 2002 loppuun mennessä neuvosto hyväksyy komission ehdotuksen pohjalta **indikaattoriluettelon ja vertailumenetelmät**.

Vuoden 2003 alkuun mennessä komissio julkaisee **arvion eEurope 2002 -toimintasuunnitelmasta**. Se perustuu ensimmäiseen vertailuraporttiin ja tarjoaa analyyttisen perustan edistymisen arvioimiselle eEurope 2005:ssä.

Komissio **suorittaa vertailuja**, julkaisee väliraportin vuoden 2004 alkupuolella ja pitää eEurope-verkkosivuilla olevat vertailutiedot säännöllisesti ajan tasalla.

³⁷ Raportti eEurope-vertailuanalyseistä, KOM(2002) 62 lopullinen, http://europa.eu.int/information_society/europe/news_library/new_documents/benchmarking/benchmarking_fi.pdf

³⁸ <http://europa.eu.int/europe>

³⁹ "Lissabonin strategia — Muutoksen toteuttaminen" KOM(2002) 14 ja sen valmisteluasiakirja, SEC(2002) 29, 15.1.2002.

3.4. Alan politiikan koordinoitumekanismi

Viime vuosina on käynnistetty monia poliittisia hankkeita joko suorana vastauksena tietotalouden vaatimukseen tai sen huomioon ottamiseksi perinteisemmällä politiikan osa-alueilla. **Euroopan tasolla esimerkkejä** tästä ovat aluepolitiikka (esim. *e*Europen tukeminen rakennerahastoista⁴⁰), kehitysyhteistyöpolitiikka (esim. G8-ryhmän dotforce-aloite), koulutuspolitiikka (esim. *e*Learning), työllisyys ja syrjäytymisen ehkäisy (esim. työllisyyspolitiikan suuntaviivat), kauppapolitiikka (esim. sähköinen kaupankäynti WTO:ssa) ja *e*Europe+-toimintasuunnitelma. Samoin **kansallisesti** on tehty monia tietotalouteen liittyviä poliittisia aloitteita. Ei ole aina varmaa, että erilaisista kansallisista toimista tiedotetaan riittävän hyvin Euroopan tasolla. Parempi yleiskuva ja tiedonvaihto eri toimijoiden välillä tehostaisi alan politiikkaa.

Tästä syystä olisi perustettava PROMISE-ohjelman jatko-ohjelmasta rahoitettava ***e*Europe-ohjausryhmä**, jossa puheenjohtajana olisi komissio ja jäseninä edustajia jäsenvaltioista, jäseniksi ehdolla olevista maista, Euroopan parlamentista ja tarvittaessa yksityiseltä sektorilta ja kuluttajajärjestöistä. Ohjausryhmä seuraisi *e*Europe-toimintasuunnitelman edistymistä *e*Europe 2005:n toteutuksen kehittämiseksi. Se tarjoaisi myös tilaisuuden kokemustenvaihtoon. Se mahdollistaisi yksityisen sektorin mukaan ottamisen ja jäseniksi ehdolla olevien maiden osallistumisen varhaisessa vaiheessa. Ryhmä kokoontuisi pääsääntöisesti kahdesti vuodessa pääjohtajatasolla strategisten keskustelujen mahdollistamiseksi.

3.5 Rahoitus

Toimintasuunnitelmassa asetetaan kunnianhimoisia tavoitteita, jotka edellyttävät huomattavia resursseja. Resurssit saadaan käyttämällä ja tarvittaessa uudelleensuuntaamalla nykyisiä ohjelmia. Euroopan tasoisten hankkeiden ja toimien rahoitukseen komissio käyttää mahdollisimman laajasti *e*TEN- ja IDA-ohjelmia. Kumpaakin ohjelmaa suunnataan parhaillaan uudelleen tukemaan *e*Europen tavoitteita. Erityisesti *e*TEN-ohjelman rahoitusasetusta olisi muutettava, jotta se soveltuisi tähän tarkoitukseen.

Komissio käyttää mahdollisuuksien mukaan varoja myös *e*Content-ohjelmasta, PROMISE-ohjelman⁴¹ jatko-ohjelmasta, yrityspolitiikan ja yrittäjyyden monivuotisesta ohjelmasta sekä standardointia, sisämarkkinoita ja teollisuuden kilpailukykyä koskevista budjettikohtista. Myös tuleva *e*Learning-ohjelma tukee *e*Europeen liittyviä toimia. Ohjelmien varoja käytetään niiden oikeusperustan mukaisesti.

IST-ohjelmasta rahoitetuilla hankkeilla on ollut suora merkitys *e*Europe 2002 -toimintasuunnitelmalle, ja kuudennen puiteohjelman "Tietoyhteiskunnan teknologia" -kokonaisuudessa on tarkoitus edelleen rahoittaa tutkimus- ja demonstrointihankkeita näillä aloilla ja tukea näin (yleensä epäsuorasti) *e*Europe-tavoitteiden saavuttamista.

⁴⁰ Huomattava osuus rakennerahastoista, noin 6 miljardia euroa, on varattu tietoyhteiskuntatoimiin kaudella 2000–2006 ja pääasiassa tietoteknisten taitojen kehittämiseen, julkisten palvelujen nykyaikaistamiseen, sähköisen liiketoiminnan edistämiseen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen.

⁴¹ Monivuotinen Euroopan tietoyhteiskunnan edistämishjelma (http://europa.eu.int/ISPO/promotion/i_promise.html)

Ehdotetut toimet

Vuoden 2002 loppuun mennessä neuvoston ja parlamentin olisi komission ehdotuksen pohjalta korotettava **eTEN**-hankkeiden toteutusvaiheen **rahoitusrajaa** 10 prosentista 30 prosenttiin tämän kuitenkaan vaikuttamatta muihin TEN-ohjelmiin.

Vuoden 2002 loppuun mennessä neuvoston ja parlamentin olisi hyväksyttävä ehdotus **IDA-ohjelman** muuttamiseksi *eEurope*-tavoitteiden mukaiseksi.

Vuoden 2002 loppuun mennessä neuvoston olisi komission ehdotuksen pohjalta ja parlamentin lausunto huomioon ottaen hyväksyttävä PROMISE-ohjelman jatko-ohjelma ja säädettävä tietoverkkoturvallisuuden työryhmän perustamisen mahdollistavasta oikeusperustasta.

Vuoden 2002 loppuun mennessä komissio aikoo tehdä ehdotuksen erityiseksi *eLearning*-ohjelmaksi.

Vuoden 2002 loppuun mennessä komissio selvittää, onko toista *eContent*-työohjelmaa tarpeen muuttaa suhteessa *eEurope*-tavoitteisiin ja tekee tarvittaessa asiasta ehdotuksen.

Vuoden 2003 loppuun mennessä komissio antaa ehdotuksen *eContent*-ohjelman jatko-ohjelmaksi.

4. Päätelmät

Tässä toimintasuunnitelmassa jäsenvaltioita pyydetään tekemään kauaskantoisia sitoumuksia. Siinä kutsutaan yksityinen sektori mukaan yhteistyöhön komission ja jäsenvaltioiden kanssa *eEuropen* tavoitteiden saavuttamiseksi. Siinä luetellaan toimet, jotka komissio on jo lupautunut toteuttamaan ja muut toimet, joita se on halukas toteuttamaan. Yleisesti ottaen toimintasuunnitelmassa luodaan puitteet koordinoitulle eurooppalaiselle politiikalle tietoyhteiskuntakysymyksissä. *eEurope*-toimintasuunnitelma on vahvistettu keskeiseksi osaksi Lissabonin strategiaa. Onnistuessaan suunnitelma vaikuttaa merkittävästi kasvuun, tuottavuuteen, työllisyyteen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen Euroopassa.

eEurope 2002:sta opittiin muun muassa se, että toimia olisi hyvä voida tarkistaa toimintasuunnitelman edetessä. Tämä on erityisen tärkeää, kun *eEurope* 2005:n kuluessa siihen joudutaan todennäköisesti ottamaan mukaan useita uusia jäsenvaltioita. Näin ollen ehdotetaan, että väliarviointi, joka osuu samoihin aikoihin vertailuja koskevan väliraportin kanssa, esitetään ennen Eurooppa-neuvoston vuoden 2004 kevään kokousta.

Sevillan Eurooppa-neuvoston odotetaan hyväksyvän toimintasuunnitelman sekä pyytävän neuvostoa ja parlamenttia tekemään mahdollisimman nopeasti sen toteuttamiseksi tarvittavat oikeudelliset ja rahoituskelliset päätökset.